

OBRAZY PTE

Siedziba Polskiego Towarzystwa Ekonomicznego, zwana też Domem Ekonomisty ozdobiona była w przeszłości pięknymi obrazami, wypożyczonymi na ten cel z Muzeum Narodowego.

Początek historii owych malowideł w PTE rozpoczyna się w roku 1950, kiedy to Towarzystwo Ekonomistów z ul. Nowy Świat 49 podjęło się opieki nad jedenastoma dziełami sztuki.

Były to m.in. dwa obrazy Claude Josepha Verneta „Widok portu morskiego (Cisza)” z 1753 r. i podobny w tematyce malowidło „Panorama portu” .

Zostały one umieszczone na pierwszym piętrze razem z dwoma pejzażami Carla Friedricha Lessinga „Krajobraz z rzeką” z 1867 r. i „Krajobraz z gór Eifel” z 1834 r. oraz landszaftem z II poł. XIX w. Adolfa Chwały- „Krajobraz z krowami u wodopoju”.

Na parterze, w pomieszczeniu klubowym oraz w czytelni biblioteki zostały zawieszona malowidła: obraz Stanisławy Kruszewskiej „Pejzaż z zaprzęgiem. W tle zamek” z XIX w., „Skały nad morzem” Wiktora Barańskiego, „Krajobraz z ruinami świątyni Sybilli w Tivoli” Roberta Huberta, naśladowcy „Krajobraz z postaciami i bydłem” Matthiasa Wuzera czy „Wyjazd na polowanie” nieznanego malarza flamandzkiego z XVIII w.

Warto w tym miejscu zwrócić uwagę, że owe krajobrazy oraz pejzaże były autorstwa znanych malarzy. Mowa tu m.in. o Claudzie Josephie Vernecie, czołowym pejzażyście francuskim XVIII wieku¹, czy o Lessingu Carlu Friedrichu (1808- 1880), jednym z liderów szkoły malarstwa historycznego w Düsseldorfie².

Niestety żadne z tych dzieł sztuki nie zdobi już wnętrza Kamienicy Bentkowskiego.

Jeszcze w 1950 r. skradziono „Pejzaż morski i przybrzeżny” Clauda Verneta. Sprawców nie wykryto, a dzieło francuskiego malarza przepadło.

W 1958 r. zwrócono do Muzeum Narodowego obraz M. Wuzera „Pojenie bydła” .

Pozostałe obrazy również wróciły do 1976 r. do swej pierwotnej siedziby.

Towarzystwo Ekonomistów musiało zatem pożegnać się z drugim malowidłem Verneta oraz dwoma dziełami C.F. Lessinga, obrazem S. Kruszewskiej „Pejzażem z ruinami” W. Barańskiego, „Wyjazdem na polowanie” nieznanego autora czy „Krajobrazem nadwodnym” A. Chwały.

Niemniej jednak posiadanie tak ciekawych przykładów sztuki dowodziło wielkości oraz bogactwa siedziby Polskiego Towarzystwa Ekonomicznego.

Być może w niedalekiej przyszłości, w ramach powrotu do spuścizny z minionych lat owe malowidła powrócą do Towarzystwa.

Warto zatem wrócić do przeszłości, aby obrazy mogły znów cieszyć swym widokiem odwiedzających Dom Ekonomisty.

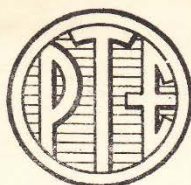
Marta Jastrzębska

¹ Vernet [w:] „Oksfordzki leksykon sztuki” ed. I. Chilvers, H. Osborne, Warszawa 2008, s. 584.

² Lessing Carl Friedrich, ..., s. 385.

Zdj. 1. Matthias Wuzer, „Pejzaż z pasterzami, bydłem i kozami”- jeden z obrazów upiększających siedzibę
Polskiego Towarzystwa Ekonomicznego przy ul. Nowy Świat 49.

POLSKIE TOWARZYSTWO EKONOMICZNE

DOM EKONOMISTÓW POLSKICH ···· WARSZAWA ···· NOWY ŚWIAT 49

ZARZĄD
GŁÓWNY

Warszawa, dnia 2 czerwca 1962 r.

Tel. 6-45-12, skr. teleg. „Ekonomista”

L. dz. 997/62

Dyrekcja Muzeum Narodowego

w miejscu

*p. Górnicka
5.6.62*
przez awanturę
Muz

W odpowiedzi na pismo z dnia 30 maja rb. Nr. III-7-268/62 wyjaśniamy uprzejmie, że:

- 1/ Obraz Claude Vernet'a - Pejzaż morski przybrzeżny, ol.pł. 34 x 43,5 nr inw. 184278 został skradziony w październiku roku 1950. Zarówno Milicja Obywatelska jak i Dyrekcja Muzeum została o tym natychmiast powiadomiona - kopie pism są w naszym posiadaniu. Prokuratura Dzielnicowa W-wa Śródmieście - po zakończeniu dochodzenia umorzyła je wobec nie wykrycia sprawców przestępstwa /zawiadomienie z dn. 17.I.1961 r. Nr XIII.15/51/,
- 2/ Obraz mal.niem. Wuzer - Ludzie, bydło i konie na tle pejzażu, ol.pł. 99 x 126,5, nr inw. 184242 zostało parę lat temu odebrany przez Dyrekcję Muzeum /odbierała p.Szumska-Lipka/ i odbiór pokwitowany,
- 3/ Dalsze cztery pozycje wymienione w piśmie, nr.nr. inw. 187225, 46736, 186043 i 186045 znajdują się na I-szym piętrze naszego gmachu, gdzie dostęp jest utrudniony i stąd nie zachodzi konieczność ubezpieczenia ich od kradzieży. Pozostałe obrazy, z prośbą o wycenę których zwróciliśmy się pismem w dn.17.4.62 r. L.dz.726/62 do Dyrekcji Muzeum, znajdują się na parterze w pomieszczeniu klubowym i czytelnicy, gdzie wobec kilkakrotnie ponawianych interpelacji Dzielnicowej Rady Narodowej, byliśmy zmuszeni podnieść na stałe kraty zabezpieczające okna i dlatego chcielibyśmy tę część naszego gmachu ubezpieczyć od włamania i kradzieży. Brak wyceny wymienionych obrazów uniemożliwia nam załatwienie formalności związanych z ubezpieczeniem.

Muzeum Narodowe
8
5.6.62
III-7-268/62

M.D. Massalska
Kierownik Biura

Zdj. 2. Protokół potwierdzający wypożyczenie obrazów przez PTE oraz fakt ich zwrotu do Muzeum Narodowego.